

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pre zahraničné veci

2012/2255(INI)

8.3.2013

STANOVISKO

Výboru pre zahraničné veci

pre Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť

Práva žien v prístupových krajinách Balkánu
(2012/2255(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Emine Bozkurt

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre zahraničné veci vyzýva Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. zdôrazňuje, že je nutné dostať do popredia otázku práv žien pri rokovaní s potenciálnymi kandidátskymi a kandidátskymi krajinami západného Balkánu a zabezpečiť tak, aby sa pokrok v tejto oblasti odrazil vo všetkých príslušných rokovacích kapitolách a zabezpečilo sa spravodlivé zastúpenie žien pri rokovaní;
2. vyzýva Komisiu, aby v správach o dosiahnutom pokroku dôkladne monitorovala práva žien, ich dodržiavanie a aby o tom informovala;
3. opätovne potvrdzuje potrebu začleňovať problematiku práv žien a rodovej rovnosti do celého procesu rozširovania aj v súvislosti s budúcou prípravou nového nástroja predvstupovej pomoci (IPA-II) vo viacročnom finančnom rámci na obdobie 2014 – 2020; zdôrazňuje, že vládne záväzky spolu so štruktúrami a postupmi uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti predstavujú zásadné aspekty úspešného pokroku v súvislosti s rodovou rovnosťou;
4. zdôrazňuje, že skutočná rodová rovnosť je založená aj na rovnosti a nediskriminácii, pokiaľ ide o sexuálnu orientáciu alebo rodovú identitu; vyzýva vlády prístupových krajín, aby sa v práve, politike aj praxi zaoberali riešením pretrvávajúcej homofóbie a transfóbie, a to aj prijatím právnych predpisov v oblasti trestných činov spáchaných z nenávisťi, v oblasti policajnej odbornej prípravy a antidiskriminačných právnych predpisov;
5. zdôrazňuje, že v procese budovania riadne fungujúcich demokratických inštitúcií je pre demokratickú vládu veľmi dôležité zabezpečenie aktívnej účasti žien, ktoré v balkánskych krajinách tvoria viac než polovicu obyvateľstva;
6. dôrazne podporuje činnosti zamerané na poskytnutie právomocí ženám a na posilnenie ich postavenia v týchto spoločnostiach;
7. zdôrazňuje, že je potrebné, aby ženy na západnom Balkáne dosiahli významné postavenie v spoločnosti aktívnou účasťou a zastúpením v politickom, hospodárskom a sociálnom živote na všetkých úrovniach; poukazuje na to, že podpora politik zameraných na rovnaké príležitosti je dôležitá vzhľadom na hospodársky a sociálny rozvoj prístupových krajín na Balkáne; poukazuje na to, že pokrok v oblasti rovnakého zastúpenia žien v rozhodovacích procesoch na všetkých úrovniach správy (od miestnej úrovne po celoštátnu, od výkonných právomocí po legislatívne) je veľmi dôležitý; víta zavedenie kvót a vyzýva krajiny, ktoré tak ešte neurobili, aby podporili zastúpenie žien, a v oblastiach, kde je to potrebné, účinne uplatňovali kvóty v politických stranách a národných zhromaždeniach, a nabáda krajiny, ktoré tak už urobili, aby v tomto procese pokračovali s cieľom umožniť ženám účasť na politickom živote a zlepšiť ich nedostatočné zastúpenie; v tejto súvislosti víta nedávne vrcholné medzinárodné stretnutie žien nazvané Partnerstvom k zmene, ktoré sa konalo v októbri 2012 v Prištine pod záštitou Atifete Jahjagoovej, jedinej prezidentky v tomto regióne;

8. považuje posilnenie postavenia žien – na základe podpory, ochrany a posilňovania ich práv, zlepšovania ich sociálnej a ekonomickej situácie, zvýšenia ich účasti na trhu práce, zabezpečenia spravodlivého zastúpenia žien v procese politického a hospodárskeho rozhodovania a podpory podnikateľského ducha žien – za kľúčové z hľadiska posilňovania a upevňovania demokracie v balkánskych krajinách;
9. so znepokojením konštatuje, že miera zamestnanosti žien v krajinách západného Balkánu zostáva veľmi nízka a že ženy sú aj naďalej nedostatočne zastúpené na trhu práce; vyzýva vlády krajín západného Balkánu na podporu aktívnej účasti žien na trhu práce tým, že budú podporovať okrem iného opatrenia na zabezpečenie lepších pracovných podmienok, rovnakého odmeňovania za rovnakú prácu, celoživotného vzdelávania, flexibilných pracovných plánov a spravodlivej rovnováhy medzi rodinným životom a prácou, ako aj opatrenia na zníženie platových rozdielov žien a mužov, a tým aj rozdielov v ich dôchodkoch;
10. vyzýva krajiny západného Balkánu, aby vytvorili pre trh práce aktívne programy opatrení, ktoré budú zamerané na znižovanie nezamestnanosti žien; naliehavo ich žiada o vytvorenie úverových programov a sprístupnenie financovania pre začínajúce podniky;
11. zdôrazňuje význam boja proti všetkým podobám diskriminácie na pracovisku vrátane rodovej diskriminácie pri zamestnávaní, kariérom postupe a rôznych pracovných zvýhodneniach; vyzýva príslušné vlády, aby zhromažďovali relevantné a presné štatistické údaje;
12. poukazuje na to, že finančné prostriedky z európskych fondov vrátane nástroja predvstupovej pomoci (IPA) by sa mali vo väčšej miere zamerať na projekty súvisiace s podporou práv žien, a to aj na monitorovacie mechanizmy; vyzýva Komisiu, aby uskutočnila hĺbkovú analýzu v súvislosti s efektívnosťou výdavkov;
13. odsudzuje všetky formy násilia voči ženám a zdôrazňuje, že je potrebné posilniť orgány činné v trestnom konaní, aby bolo možné úspešne riešiť otázky, ako je násilie založené na rodovej príslušnosti, domáce násilie, nútená prostitúcia a obchodovanie so ženami;
14. odsudzuje obchodovanie s ľuďmi na Balkáne, ktoré predstavuje formu moderného otroctva, a je, žiaľ, jednou z najrýchlejšie rastúcich foriem nadnárodnej trestnej činnosti; vyzýva EÚ, aby nepretržite podporovala boj proti obchodovaniu s ľuďmi, keďže krajiny západného Balkánu sú pri obchodovaní s ľuďmi, najmä so ženami a dievčatami, krajinami pôvodu, tranzitnými i cieľovými krajinami, a zdôrazňuje potrebu aktívneho boja proti organizovanej trestnej činnosti, ktorá stojí za obchodovaním s ľuďmi; žiada v tejto oblasti úzku spoluprácu príslušných inštitúcií EÚ a vlád; žiada viac kampaní na zvyšovanie informovanosti v tomto regióne;
15. vyjadruje znepokojenie nad zvyšovaním marginalizácie žien pri rozhodovaní o mieri a bezpečnosti; zdôrazňuje v tejto súvislosti dôležitosť účasti žien a ich zastúpenia v mierovom procese a politike, ako aj dôležitosť posilnenia zákonov a mechanizmov určených na zaistenie bezpečnosti žien a dievčat tým, že sa im poskytne ochrana a prevencia pred rodovým násilím; považuje za poľutovaniahodné, že neexistujú údaje o násilí založenom na rodovej príslušnosti, a zdôrazňuje potrebu dôsledného a systematického zhromažďovania štatistických údajov rozčlenených podľa rodovej

príslušnosti, aby bolo možné monitorovať pokrok vo vykonávaní právnych predpisov;

16. zdôrazňuje dôležitosť prístupu k spravodlivosti v prípade žien, ktoré sú obeťami vojnových zločinov, najmä znásilňovania; zdôrazňuje zodpovednosť všetkých štátov za ukončenie beztrestnosti a za stíhanie osôb zodpovedných za genocídu, zločiny proti ľudskosti a vojnové zločiny vrátane zločinov spojených so sexuálnym násilím voči dievčatám a ženám, ako je znásilňovanie, sexuálne otroctvo, nútená prostitúcia, násilné tehotenstvo, násilná sterilizácia a všetky ďalšie podoby sexuálneho násillia porovnateľnej závažnosti, ako aj zodpovednosť za to, že uznajú tieto zločiny za zločiny proti ľudskosti a vojnové zločiny a odsúdia ich; zdôrazňuje, že je nevyhnutné vylúčiť tieto zločiny z ustanovení o amnestii;
17. zdôrazňuje, že je aj naďalej potrebné zaoberať sa minulosťou a systematicky zabezpečovať spravodlivosť a rehabilitáciu pre obeť sexuálneho násillia súvisiaceho s konfliktmi; naliehavo požaduje prijatie a vykonávanie vhodných štátnych programov na ochranu svedkov a potrestanie týchto trestných činov;
18. domnieva sa, že ženy zohrávajú zásadnú úlohu pri stabilizácii situácie a riešení konfliktov, čo má z hľadiska zmierenia v regióne ako celku kľúčový význam; víta snahy sietí, ako je Regional Women's Lobby (Regionálna ženská lobby), o pomoc ženám pri budovaní mieru a o podporu prístupu žien k spravodlivosti v krajinách po konflikte;
19. so znepokojením konštatuje, že rómske ženy sú vystavené dvojakej diskriminácii – na základe rodovej i etnickej príslušnosti; vyzýva vlády, aby prijali komplexné antidiskriminačné rámce, ktoré by rómskym ženám umožnili zabezpečiť ich práva;
20. zdôrazňuje, že je dôležité zlepšiť situáciu žien vo vidieckych oblastiach, najmä v súvislosti s diskriminačnými zvyklosťami a stereotypmi.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	4.3.2013
Výsledok záverečného hlasovania	+: 29 -: 1 0: 2
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Sir Robert Atkins, Arnaud Danjean, Mário David, Mark Demesmaeker, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Takis Hadjigeorgiou, Liisa Jaakonsaari, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Andrey Kovatchev, Vytautas Landsbergis, Francisco José Millán Mon, María Muñiz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Ioan Mircea Pașcu, Hans-Gert Pöttering, Tokia Saïfi, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, Charles Tannock
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Charalampos Angourakis, Nikolaos Chountis, Anne Delvaux, Norbert Neuser, Nadezhda Neynsky, Helmut Scholz, Alf Svensson, Ivo Vajgl
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Danuta Jazłowiecka, Monika Panayotova